

יהב ב-2007:

האוויר

בחיפה נקי

ראש עיריית חיפה נגד הממשלה, הירוקים נגד יהב, ולמה לא ממש שומעים את ראשי הערים מהקריות? • שבוע אחרי פירסום נתוני תחלואת הסרטן, מנסים כל הגורמים להתנער מאחריות ולהטיל את האשמה על האחרים • יהב הקים מטה חירום בעירייה • הירוקים פירסמו סרטון עם ציטוטים מביכים של יהב בעבר • ראשי הערים בקריות נלחצו מהביקורת • וישנם גם קולות שמבקרים את אמינות הנתונים הקשים

אדי גל

משאיות בשירות עיריית חיפה חוסמות את הגישה לבתי הזיקוק | צילום: צבי רוגר

ויבהירו מדוע זרו חרדה בציבור". באירגוני הסביבה שמעו את הדברים והגיבו בביטול. לטענתם, יהב סירב לשי מוע מהם את הנתונים האמיתיים במשך שנים, התייחס אליהם בבוז וסילק אותם מהשיחות שעסקו בנושאים אלה. גם ח"כ מיקי רוזנטל, שעשה את הסרט "שיטת השקשוקה", טוען שיהב אמר לו ב-2007 "אל תבלבל את המוח, האוויר בחיפה נקי", ובמשך עשור התכחש לבעיה.

איכה הקרייתים?

בימים האחרונים נשמעה ביקורת לא מעטה על כך שרק קולה של עיריית חיפה נשמע במאבק נגד המפעלים המזהמים, בעוד שראשי הרשויות בקריות שותקים. הפעילה הירוקה עליוה ברקן, שהיתה בין מארגנות עצרת המחאה השבועי: "ראשי הערים כאן שתקו והעלימו עין, זרו חול בעיני התושבים. היום הם תוקפים את המצב, אבל בפועל כולם הצביעו בעד הקמת נמל מיותר, הרחבת כוון ובנייה בק-

מתוך הסרטון, ציטוט של יהב: "לא מכיר את הנתונים השקריים שמפיצים בעיר. המשרד להגנת הסביבה מראה נתונים שהמצב כאן יוצא מן הכלל"

על פי נתונים שמפרסמים הגורמים המ"קצועיים בממשלה. אם הנתונים האחרונים נים נכונים, אנו דורשים להפסיק לאלתר את כל הפעולות של המפעלים המזהמים במטרופולין חיפה-קריות. אם הנתונים שהוצגו לאחרונה אינם נכונים, שיגיעו לכאן ללא דיחוי נציגי הממשלה, יתייצבו

גרועה. בעיתון "גלובס", ב-2012, אמר יהב כי מאכילים את החיפאים בלוקשים, והם בולעים את זה.

ביום ראשון השבוע חתם יהב על צווי סגירה למספר מפעלים: חיפה כימיקלים, בתי הזיקוק, כרמל אוליפינים וגדיב. בצו נכתב: "לאחר ממצאים שהגיעו לידעתי כי המפעל הנ"ל מהווה סיכון לתושבי העיר בשל פעולות זיהום הנגרמות לסביבה, הנני מבטל את רשיון העסק הזמני שניתן לכם". במקביל הודיעה העירייה כי היא מתכוונת להוציא צווי סגירה מיידיים לכל המפעלים ולהגיש עתירה להקפאת כל התוכניות במתחם "קרקעות הצפון", המיועד לחוות הגז, למכלי הנפט של תש"ז ולמתחם בז"ן.

הקו שגיבשו בעירייה, לפיו מתנהל יהב, הוא לתקוף את התנהלות משרדי הממשלה, שלדבריו הוליכו אותו שולל במשך תקופה ארוכה. "ממשלת ישראל הכריזה לפני מספר ימים מלחמה על תושבי שבי שליש ממדינת ישראל, שהם תושבי היישובים הבאים: חררה, קיסריה, זכרון יעקב, בנימינה, יישובי חוף הכרמל, חיפה, חמש הקריות, קרית טבעון ועכו. הכות"רות שמפרסמים בימים האחרונים משרדי הממשלה הם מתקפה על כ-2 מיליון תושבי שבים במדינת ישראל. מדינת ישראל לא יכולה להפקיר את בריאותם של תושבי המפרץ ולהתנהל כאילו 'הכל בסדר'".

הטענה המרכזית של יהב היא שבמשך שנים הוליכו אותו שולל באמצעות נתונים שמצביעים על ירידה משמעותית במספר החולים כתוצאה מחשיפה לזיהום אוויר. "בידי נמצאים היום מסמכים רשימיים של מדינת ישראל מהעת האחרונה. בכמה מהם כותבים הגורמים המקצועיים כי התחלואה בסרטן בקרב צעירים בחיפה היא מהנמוכות בין הערים הגדולות, וכי קיימת מגמת שיפור יוצאת דופן באיכות האוויר. עיריית חיפה מתנהלת זה שנים

נתוני התחלואה במפרץ הביאו לשורה של התייעצויות בעיריית חיפה, שהחליטה להגביר את המאבק תוך נקיטת

שורה של אמצעים נגד המפעלים. בעירייה הוקם מטה חירום שירכו את הפעילות. "זו רק ההתחלה", אמר יהב במסיבת עיתונאים. "אני יכול לומר רק כי הפעילות הבאות יהיו דרמטיות למשק הישראלי. מבחינתי, כשיש ספק - אין ספק, ואנחנו עם הילדים. הוכחנו בעבר שבמלחמה ובניהול משברים אנו יודעים לתפקד ולהנהיג. נגמרו המשחקים. סדר היום של הנהלת העיר בוטל, ואנו נעסוק רק בזה. אנו דורשים ממשלת ישראל לדעת לא לתר מה הם נתוני האמת".

אבל, באירגונים הירוקים לא התרגשו השבוע מההודעה של יהב על הוצאת צו סגירה למפעלים מזהמים בתחילת השבוע, ומהניסיון לחסום את הגישה לבתי הזיקוק ולמסוף הכימיקלים במפרץ חיפה. פעילי הסביבה טוענים שמדובר בצעד פופוליסטי, לא שוכחים את מערכת היחסים העכורה שלהם עם ראש העיר, ושאלו השבוע איפה היה יהב במשך שנים ומדוע נזכר רק עכשיו. בסרטון שהופץ בפייסבוק על ידי הפעילים נראה יהב בקטעי ארכיון כשהוא מתגאה ב-2008 בסרט "שיטת השקשוקה" כי האוויר בחיפה הוא בין הנקיים בארץ. בישיבת מועצה ב-2012 מתגאה יהב כי כמות הזיהום בעיר ירדה פלאים. בציטוט אחר, מ-2014, הוא טוען שהוא לא מכיר את "הנתונים השקריים שמפיצים בעיר. המשרד להגנת הסביבה מראה נתונים שהמצב כאן יוצא מן הכלל". הסרטון, שעל רקע השבוע האחרון נראה היום מביך, מביא גם ציטוטים מהתקשורת, כמו זה ב"ווינט", שבו יהב אומר שזיהום אוויר הוא בעיה תדמיתית ושהמצב השתפר פלאים, אבל התדמית נותרה

26.94x33.92	2/4	עמוד 23	כותרת - ידיעות המפרץ	22/04/2015	47566546-3
דורון טיקוצקי צדבובים משרד עורכי הדין - 224350					

הפגנת ארגוני הסביבה במוצאי שבת צילום: גיל נחושתן

מפעל קליל.

"לצד כל זה, יש להתייחס לדוח (המדי תייחס לשנים 1998-2007) ברצינות רבה, אך גם לדוחות הערכניים, המלמדים על הפחתה גדולה בזיהום האוויר. יונה ילב יכול לקבל מעיריית קרית מוצקין כל סיוע שירצה בו, והוא יודע זאת." מעיריית קרית אתא נמסר: "העירייה ניהלה מאבקים להסדרת נושא הרישוי למפעלים המסוכנים באזור, בהם מאבקים משפטיים ממושכים. עמדתנו הרשמית היא כי יש לפעול להעתקת המפעלים, ועד אז לפעול בחומרה לאכיפה מסיבית של תקני איכות הסביבה והסדרת הרישוי במפעלים המסוכנים והמוזמים".

מגבירים את המחאה

עם רוח גבית מהתקשורת ותגובת הציבור, התכנסו נציגי כל האירגונים הירוקים ביום חמישי שעבר במשרדי שתי"ל בחיפה, על מנת לתכנן מאבק ציבורי למען הגבלת מספרם של המפעלים המזדוהמים והמסוכנים במפרץ. המשתתפים בדיון ציינו כי לראשונה יש כוונה לשיי תוף פעולה אמיתי בין הגופים השונים, תוך שימת האגו, לדברי כמה פעילים, בצד. הוחלט על קיום עצרת במוצאי שבת, שנערכה בחוצות המפרץ, אליה הגיעו רק כ-100 איש. ברקן: "זה היה אירוע די ספונטני, שבא מתוך הכנס והלב נוכח הנתונים הקשים, ורצינו להביע את המחאה". במהלך העצרת הלבישו הפעילים מסיבות אבי"כ על דמויותיהם של חמישה גורמים, שלטענתם אחראים למצב באזור: ראש הממשלה, בנימין נתניהו, שר התחבורה, ישראל כץ, ראש עיריית חיפה, יונה ילב, בעלי בון, עידן עופר, וגם חסן נסראללה. הירוקים הקריאו קטעים שבהם תיארו כמה גורם כל אחד מהחמישה להחמרת המצב. העצרת, למרות מספר המשתתפים המועט, זכתה לסיקור נרחב עקב העלאת נושא הזיהום באזור על סדר היום הציבורי. בהמשך העבירו הירוקים משואה מיד ליד, שהוקדשה לקורבנות הזיהום

גורם פוליטי: "ראשי הערים בקריות נמצאים בסוג של מלכוד. מצד אחד, הם חייבים להצטייר כמי שמגינים על בריאות הציבור, מצד שני, הם מודעים לנזק התדמיתי לערים"

ברקן: "ראשי הערים כאן שתקו והעלימו עין, זרו חול בעיני התושבים. היום הם תוקפים את המצב, אבל בפועל כולם הצביעו בעד הקמת נמל מיותר והרחבת בזן"

הזיהום והנדל"ן

האם הפירסומים האחרונים ישפיעו על שוק הנדל"ן בחיפה ובקריות?

"לא צריך להיות איש נדל"ן וכלכלן מומחה כדי להבין שלפירסומים לגבי תחלואת הסרטן במפרץ חיפה יש השלכה גם לטווח הקצר וגם לטווח הארוך על שוק הנדל"ן והמגורים בחיפה והקריות", טוען עו"ד גיל מור, מומחה לנדל"ן, שותף במשרד דורון טיקוצקי.

לדברי עו"ד מור, בשנים האחרונות קיבל שוק הדירות באזור זריקת מרץ בשל פערי המחיר לעומת המרכז, שהביאו לכאן משקיעים אשר חיפשו דירות זולות יחסית. גם מספר התחלות הבנייה באזור גדל בהתמדה. "אין ספק שהדוח הקשה של משרד הבריאות מצביע על כשל לאומי בטיפול בכעיית הזיהום הסביבתי באזור חיפה והקריות. ייתכן שנושא הזיהום במפרץ לא הפתיע רבים, אך ביסוס הקשר בין התחלואה בעיר לרמת זיהום האוויר העמיד את התקשורת על הרגליים. בעקבות זאת, שוק הדיור בחיפה ובחלק מהקריות עלול להיכנס לטווח הקצר למסלול האטה, עד כדי קיפאון בביקושים לדירות חדשות, ובטווח הארוך הוא יכול בהחלט לעבור שלטלה.

"מחירי הדיור בחיפה לא יירדו בצורה דרסטית באופן מיידי, אך ברור שהורים לילדים יחשבו פעמיים אם לעבור לגור בחיפה, המככבת כראש מצעד זיהום האוויר, עם עלייה בתחלואה של מחלות נשימה וסרטן. אין לי ספק שנוכח פירסום נתוני התחלואה, תגיע בהמשך שעתם של השמאים, ההנדסאים ועורכי הדין, שייצגו תושבים בתביעות נזיקין ובתובענות ייצוגיות".

רקעות הצפון. כל הרברים שהם אומרים כיום זה קישקוש בלבד. ברגע שהצביעו על שלוש התוכניות האלה, הם הבינו בעצמם שהולכים להגדיל את הזיהום כאן. יונה ילב טוען שהוא נלחם לבר, אבל עד לא מזמן הוא לא תמך בפעילות האירגוניים, ובל נשכח שכל הגילוי של הנתונים בשבוע שעבר זה בזכות עבודת הפעילים.

גורם פוליטי ותיק בקריות: "ראשי הערים בקריות נמצאים בסוג של מלכוד. מצד אחד, הם חייבים להצטייר בעיני הציבור כמי שמגינים על בריאותו בחירוף נפש נוכח הנתונים האחרונים. מצד שני, הם מודעים לנזק התרמיתי שהפירסומים האלה עלולים לגרום לערים, כמו בריחת אוכלוסייה ופגיעה בערך נדל"ן, אם חלילה יוכרו האזור כ'מוכה זיהום אוויר'. הטענות הללו, שחלקן מגיעות מגורמי מים בעיריית חיפה, נדחות על ידי ראשי הערים. ראש עיריית קרית ים, דוד אבן צור, הסיר את הכפפות: "לצערנו, בעיריית חיפה נהנים ממצב מתמשך זה שלוש פעמים: פעם אחת, מהמיסים המזוהמים. פעם רק לה על ידי המפעלים המזוהמים. פעם שנייה, מתקציבי ענק שמורמים המפעלים האלה רק לעיר חיפה כפיצוי על הנזק שנגרם. פעם שלישית, כאשר בכל פעם שנחשפת הסכנה, יש מי שמנסה להעביר את האחריות לכך לרשויות בקריות".

מעיריית קרית ביאליק העבירו את רשימת כלי התקשורת שבהם התראיינו ראש העיר, אלי דוקורסקי, בשבוע האחרון, מאז פירסום הנתונים, כדי להוכיח שהוא לא שותק. "בר בבר, הוא יזום מפגש משותף אצלו של ראשי הרשויות. עם חלקם הוא כבר שוחח", נמסר מהעירייה.

"קולו של ראש עיריית קרית מוצקין, חיים צורי, נשמע היטב, ולא בפעם הראשונה", נמסר מעיריית מוצקין. "מיד לאחר פירסום הדוח התראיינו צורי בתחנת רדיו ארצית ואף הוזמן לאולפני ערוץ 1. יתרה מכך, עוד הרבה לפני הדוח התייחס ראש העיר לבעיית זיהום האוויר, ובעבר אף דאג להוציא משטח קרית מוצקין את

21.32x32.24	3/4	עמוד 24	כותרת - המפרץ - ידיעות	22/04/2015	47566556-4
זורון טיקוצקי צדובים משרד עורכי הדין - 224350					

השמות שמאחורי הסטטיסטיקה

אם הייתי יכולה, הייתי עוזבת את הקריות"

הדס לזמי מקרית שמואל קראה, כמו רבים, את הפירסומים האחרונים על תחלואת הסרטן וחזרה לימים שבהם בעלה, ערן ז"ל, נאבק על חייו במחלה והשאיר אותה ואת שלושת ילדיה לבד

התחיל מיד בכימותרפיה. ערן ומשפחת לזמי | צילום: פרטי

על אותם כאבים מעל לעין, והבדיקות בישרו שהגידול חזר. "בפעם הראשון נה שהגענו למחלקה ברמב"ם, כמעט שלא היו אנשים עם אותו סרטן, אך בפעם השנייה נדהמתי לגלות שהיו לא מעט אנשים עם אותו סוג", נזכרת הדס. "מה שהיה נדיר, כבר לא היה נדיר אז. מהר מאוד הבנתי שהסיכוי להחלמה בפעם השנייה קטן מאוד. לא הכרתי אדם אחד שחלה בשנית ונרפא. הבנתי לאן אנו הולכים".

למרות שהרופאים הסבירו להדס שהגידול שהופיע בשנית קטן בהרבה מהגידול הראשון, ושניתן להחלים ממנו, לא כך היה המצב. ככל שהמחלה התקדמה, נפגעו איברים נוספים: "הגידול גדל והתחיל לפגוע במוח. תחילה הוא התעוורר, ואז השמיעה נפגעה. המחלה השתלטה עליו איבר, איבר. הוא סבל מאוד. כמה שזה נשמע רע, התפללתי שהוא יסיים את הייסורים שלו בעולם הזה. היה קשה לראות את הסבל שלו. הייתי יושבת ליד המיטה שלו ואומרת לו: 'תרפה, תלך לאן שאתה צריך'".

"התחלתי להכין את עצמי. כל השבוע לא זזתי ממיטתו, ובשישי בערב הלכתי להיות עם הילדים. ביום שישי האחרון לא זזתי ממיטתו. הבנתי שזה כבר לא השישי האחרון שלנו ביחד. ביום שלישי שלאחר מכן הוא נפטר".

למרות הקושי, היא החלה בהכנות ליום פטירתו: "הקדמתי את יום ההולדת של בתי בשבוע, כדי שלא ייצא עם השבעה. קניתי חלקת קבר בנהריה, שיהיה קרוב להורי, ואפילו קניתי תכריכים. אף אחד לא הבין אותי, אבל לי היתה תחושה חזקה שזה מה שצריך לעשות".

ועכשיו, עם פירסום דוח זיהום האוויר, איך את מרגישה?

"כל מה שקורה כאן - הזוהי הזוהי למות צעיר מסרטן ולהשאיר שלושה ילדים קטנים, כמו שהזוהי להישאר חי בתוך בית. הפחד מפני זיהום האוויר כל הזמן מרחף מעלינו, אבל אני יודעת שלא נוכל להזיז מכאן את בתי הזיקוק, כמו שלא נוכל להוציא מחיינו את כל המכשירים גורמי הקרינה שעלולים לסרטן. יש לי פחד, ואני הולכת לבדוק כל כאב שלי ושל ילדי. הפחד קיים כשאני הולכת ברחוב או מרכיבת רכב, אבל מה יעזור לי הפחד? לא נוכל לעצור את הקדמה. זה חזק מאיתנו, וזה סוג של מחיר שאנחנו משלמים".

שקלת לעזוב את הקריות?
"אם היתה לי האפשרות, אולי הייתי עוזבת את האזור כדי לשמור על הילדים שלי מהסכנה, אבל עכשיו אני תלויה במשפחה, שמתגוררת כולה בקריות. אני צריכה אותם לידי, ולכן אשאר כאן".

"הגידול גדל והתחיל לבגוע במוח. תחילה הוא התעוורר, ואז השמיעה נפגעה. המחלה השתלטה עליו איבר, איבר"

"הפחד מפני זיהום האוויר כל הזמן מרחף מעלינו, אבל אני יודעת שלא נוכל להזיז מכאן את בתי הזיקוק"

מהאף, כאבים באזור האף, כאבי ראש ודימומים. הטיפולים וכל תקופת האישפוז היו קשים מאוד עבור ערן: "הוא היה ילד חולה אפילפסיה, והיתה לו טראומה מכל דבר - מרופאים, ממחטים. הוא התעלף מכל דקירה, ובנוסף, היה חשש שיאבד את הראייה באחת מעיניו. זה היה קשה, אבל הוא היה חדרר אמונה שזה יהיה מאחורינו. התפללנו המון, וכבר בשבועות הראשונים היה שיפור משמעותי, ואחרי שנה הוא היה נקי, בריא. עשינו סעודת הוריה גדולה. לא ידענו שזה ממש לא הסוף".
לאחר שנה וחצי ערן התלונן שוב

לפני כחודשיים נפטר ערן לזמי, בן 35 מקרית שמואל, לאחר שחלה בפעם השנייה בסרטן חלל האף והסינוסים. "היינו נשואים 12 שנה", מספרת אשתו, הדס לזמי (37). "לפני חמש שנים ערן התחיל להתלונן על כאבי ראש מעל לעין וסבל מדימומים מהאף. הרופאים חשבו שמדובר בדלקת בסינוסים ונתנו לו אנטיביוטיקה, אבל הכאבים החמירו והדימומים לא פסקו. התחלנו לערוך בדיקות, כדי לנסות ולהבין מה הבעיה".

במשך כחמישה חודשים נדרו בני הזוג מבדיקה לבדיקה, במסע ארוך של איבחונים, עד לבשורה המרה. "היה לנו חשש שמדובר במשהו קשה, אבל כשאמרנו לנו שזה סרטן, היה קשה לעכל את זה".

עד שאובחן ערן כחולה סרטן, ניהלו בני הזוג חיים שלווים. מרבית חייהם גרו בקרית מוצקין, ולפני מספר שנים עברו לקרית שמואל. הדס עובדת כחברת ברת "בונק", וערן עבד כמנהל בחברת "הנסון". לזוג שלושה ילדים - בת 11, בן תשע ובת ארבע וחצי.

"יומיים לאחר שהגיעה האבחנה, ערן התחיל בכימותרפיה ובהקרנות בבית החולים רמב"ם", היא מספרת. "בגלל שהיה לו גידול של 12.5 ס"מ, היו חייבים להתחיל מהר. כל יום היה קריטי".

החיים השתנו מן הקצה אל הקצה. ערן נעדר מהעבודה ימים רבים, והדס לא זזה ממיטתו: "לא היה יום אחד שלא הייתי לידו. בשבועות שבהם היה מאושפז, הייתי לידו כל השבוע למעט ימי שישי בערב, שבהם הלכתי אל הילדים. נעדרתי מהעבודה, אבל האמנו שהוא יחלים".

סוג הסרטן שבו חלה ערן נחשב נדיר במיוחד, ובדומה לסוגים רבים אחרים של סרטן, לא ידוע מהו בדיוק הגורם. התסמינים משתנים בהתאם לסינוס שבו התפתחה המחלה, אך הנפוצים שבתסמינים הם חסימה נשימתית

שהיו ועוד יהיו.

ברקו: "זו בעצם יריית הפתיחה לעוד הרבה מופעים ואירועים שנעשה בעקבות הפגישה בשתי"ל בחיפה. זו היתה הפעם הראשונה שכולם ישבו ביחד ודיברו ללא אגו. התקבלו החלטות, נחלקנו לקבוצות, כל קבוצה קיבלה תפקיד לטפל בו, וכך נעשה בהמשך. זו רק ההתחלה. ההמשך יהיה יותר אינטנסיבי ואגרסיבי".

בסוף השבוע פנתה התנועה לאיכות השלטון למבקר המדינה בבקשה לבדוק אם וכיצד פעלו רשויות השלטון השונות על מנת להבטיח הגנה על בריאות תושבי הסביבה על ידי הפחתת זיהום האוויר. התנועה מבקשת גם לבחון מדוע ממשיכים ומתעקשים משרדי הממשלה לפרסם נתונים המעודכנים לשנת 2007, ולא כאלה הנוגעים לתקופה האחרונה.

השבוע הוציאו פעילי המאבק נגד הרחבת התעשייה במפרץ הודעה, ובה הם קוראים ליהב להצטרף למאבקם, "אם הוא מעוניין בתוצאות אפקטיביות ולא בהצגת תיאטרון לתקשורת", והציגו לו שורה של צעדים שעליו לבצע.

קולות אחרים

בעוד שאירגוני הסביבה מתכננים כיצד לנצל את המומנטום התקשורתי בעקבות הנתונים המועזים, נשמעו השבוע גם קולות אחרים. במחלקה האונקולוגית בבית החולים רמב"ם, שמיקדה את תשומת הלב, אמרו גורמים רפואיים כי קשה מאוד לקבוע בוודאות אם הילדים חולי הסרטן הם קורבנות ישירים של זיהום האוויר. ההסתדרות הרפואית והאיגודים המקצועיים לרפואת ילדים ואונקולוגיה והמטולוגיה אמרו שאין סיבה לפאניקה, כי אין כל הוכחה לתחלואה עודפת בסרטן בקרב ילדי האזור, ושהסערה מבוססת על נתונים חלקיים. דברים כרוח זו אמרו גם רופאים מומחים, שהביעו ספק באמינות ובמובהקות של הנתונים. פרופ' תמר פרץ מביה"ח הדסה, ממובילי המחקר בנושא, אמרה כי המחקר לא טוען לקשר ישיר בין תחלואת סרטן אצל ילדים באזור חיפה לזיהום אוויר, ושנתוני המחקר הוצגו באופן שגוי ולא פורשו נכון.

בבתי הזיקוק הופתעו מצעדיה של עיריית חיפה בתחילת השבוע, וטענו שאין להם מקום: "בשנים האחרונות מו"ל בילה קבוצת בון מדיניות לשיפור היבטי איכות הסביבה בפעילותה. הקבוצה השקיעה יותר ממיליארד שקל בשמירה על הסביבה, בדגש על צימצום הפליטות מתקנתה, תוך רכישת הטכנולוגיות המתקדמות ביותר בעולם המערבי. קבוצת בון עומדת בכל ההוראות של הרשויות, תוך יישום התקנים הסביבתיים המחמירים המוכתבים על ידן".

מי שלמרבה הפלא תמך דווקא בנתונים של בון הם אנשי איגוד הערים להגנת הסביבה חיפה, שפירסמו השבוע שורה של גרפים המראים בצורה חד משמעית כי זיהום האוויר במפרץ פחת משמעותית בשנים האחרונות. בהודעה שפירסמו נכתב: "פעולות רבות שנעשו באזור מפרץ חיפה תרמו רבות לשיפור איכות האוויר, כאשר מצב איכות האוויר כיום בחיפה אינו נופל מהמצב בערים גדולות אחרות בארץ ובאירופה. איגוד הערים להגנת הסביבה אזור מפרץ חיפה מנטר 22 מזהמים, שהינם הרלוונטיים ביותר בהקשר לפליטתם מהפעילות התעשייתית והתחברותית באזור מפרץ חיפה".

מהמטרה נמסר כי לא יאפשרו הפיתוח סדר, כמו חסימת מפעלים וכבישים, כפי שנעשה השבוע. ■

21.31x22.16	4/4	עמוד 28	ידיעות המפרץ - כותרת	22/04/2015	47566568-7
224350 - דורון טיקוצקי צדובים משרד עורכי הדין -					

שאלות ותשובות

מי נגד מי ומדוע?

האינטרסים, הכוחות השונים, נקודות המחלוקת, ומה יהיה עכשיו • "ידיעות המפרץ" עושה סדר בפרשה שמעסיקה בשבוע האחרון את המדינה

ותרומות ממשפחת עופר, שבבעלותה מפעלים במפרץ, כמו בהקמת האצטדיון החדש על שם סמי עופר. הירוקים טוענים שיהב מיתמם היום, ושכ" עבר כבר הציגו בפניו את הנתונים החדשים, אבל הוא העדיף להתעלם.

• מה משמעות החתימה של יהב על צווים לש- לילת רשיון למפעלים?

לא גדולה. זהו בעיקר צעד תרמיטי מהאתי, שנובע מלחץ תקשורתי ומתיסכול. המפעלים פועלים על פי כללים ופיקוח של משרדי ממשלה. יהב לא הוכיח הפרת תנאי רשיון עסק מצידם, ולכן הצווים הם אקט סמלי ויחצ"ני, שלא יעמוד במבחן המשפטי.

• מדוע יהב חוסם את הכניסה למפעלים?

כנראה זה מה שיעצו התרמיתנים שלו לעשות. האקט הזה מצטלם יפה ומקבל כותרות, אבל לא מעבר לכך, מה עוד שלא כל המפעלים נחסמו.

• איך כל הפרשה קשורה לקריות?

קשורה מאוד. אמנם מרבית המפעלים נמצאים בשטח השיפוט העירוני של חיפה, אבל נפת חיפה כוללת אזור ענק, מחדרה ועד לעכו, שבו חיים כ-2 מיליון תושבים.

• אז מה יהיה עכשיו?

בימים האחרונים נשמעים יותר ויותר קולות הסותרים את נתוני תחלואת הילדים כפי שהוצגו במכתב של גרוטו, מצד רופאים, בהם אונקולוגים, וחוקרים, הטוענים שמדובר במידע לא מוכח ואף שגוי, שנובע מאי הבנה ומטעות סופר. במקביל, מוצגים מחקרים מהשנים האחרונות המצביעים על ירידה גדולה ברמת היהודים, ומחקר המראה שתחלואת הילדים כסרטן באזור חיפה דווקא קטנה מאשר בתל אביב למשל. ייתכן שמשרד הבריאות יוציא הודעת תיקון והבהרה, כפי שירוש יהב, אבל על דבר אחד אין עוררין - תחלואת הסרטן באזור חיפה והקריות, כולל המבוגרים, היא הגבוהה ביותר בישראל ומחייבת נטילת אחריות מצד ראשי הרשויות והממשלה.

ההד התקשורתי ייתן רוח גבית לירוקים, פעולות המחאה יימשכו, ייתכן שתוכנית "קרקעות הצפון" תתעכב או תשתנה, אבל ספק גדול אם בעתיד הנראה לעין נראה מפעלים נסגרים.

אדי גל

אותו ושהם חייבים הסברים לציבור, ולא הוא.

• איפה משרדי הממשלה?

עד שתוקם ממשלה חדשה, אף ממלא מקום שר לא ייקח אחריות על הפצצה הלוהטת הזו ולא יטפל בבעיה. לכן, קולם לא נשמע כלל.

• מה רוצים הירוקים ואירגוני הסביבה?

כבר שנים מתלוננים הירוקים על המפעלים המזהמים, והנה יוצא משרד הבריאות עם נתונים המאששים את טענותיהם. כרגע המאבקים הגדולים שלהם, הם נגד הרחבת בתי זיקוק והקמת נמל חדש, וביטול תוכנית "קרקעות הצפון". יהב תמך עד כה בתוכניות הללו, אבל בימים האחרונים, בלחץ התקשורתי, הוא יוצא נגד תוכנית "קרקעות הצפון".

• מהי תוכנית "קרקעות הצפון"?

אחרי עשרות שנים שבהן קיימת חוות המכלים הגובלת בקרית חיים המערבית, ישנה תוכנית ממשלתית להעביר את מסוף הדלקים משם למתחם איחסון דלקים ליד בתי הזיקוק. יהב וראשי הערים בקריות תומכים בתוכנית, בניגוד לאירגוני הסביבה, הטוענים שמדובר בהחרפת הזיהום במפרץ.

• מדוע תוקפים הירוקים את יהב?

קודם כל, זה אישי. יהב מתעב את פעילי הסביבה, טוען שהם מפיצים מידע שקרי ופוגעים בתדמית העיר. הוא מזלזל בהם ומונע מהם להשמיע את קולם בדיוני המועצה. הירוקים טוענים שיהב מונע מאינטרסים כלכליים, מכיוון שעיריית חיפה מקבלת מאות מיליוני שקלים מהמפעלים במפרץ

• מדוע הנושא עלה דווקא עכשיו?

שני משפטים קצרים במכתב בן שלושה עמודים שהגיש ביום שלישי שעבר ראש מינהל בריאות הציבור במשרד הבריאות, פרופ' איתמר גרוטו, במסגרת ערר נגד פרויקט "קרקעות הצפון", קובי עים כי על פי מחקרים, תחלואת הסרטן בקרב ילדי דים בנפת חיפה גבוהים פי שניים מאשר באזורים אחרים בארץ. מחצית ממקרי הסרטן בקרב ילדים באזור חיפה הם בגלל חשיפה לזיהום אוויר, כתב.

• מה חדש בנתונים אלה?

רק הנתונים על תחלואת הילדים. שאר הנתונים - על תחלואת סרטן עודפת בנפת חיפה בקרב מבוגרים ועל הקשר בין זיהום האוויר למחלות סרטן - כבר פורסמו בעבר.

• אם ככה, מה רוצה יהב?

נתוני תחלואת הילדים המוזעזעים יצרו הד תקשורתי גדול והכניסו את יהב לבעיה. בשנים האחרונות הוא מנהל קרבות נגד אירגוני הסביבה וטוען שאין בעיית זיהום אוויר באזור, שהמצב השתפר פלאים ושמשנים לפגוע בתרמית של חיפה. הטענה הזו לא מסתדרת עם צילומי הילדים במחלקה האונקולוגית ברמב"ם ועם המכתב של פרופ' גרוטו, ולכן שינה יהב את הטקטיקה והיום הוא מאשים את משרד הבריאות בכך שהסתירו ממנו מידע, שהטעו

